

X.

**Nogle Oplysninger om Christian III's Hofprædikanter
1535—40.**

I de foregaaende Bind af disse Samlinger er der paa flere Steder meddelt Bemærkninger om Christian III's Hofprædikanter, af hvilke adskillige udøvede en ikke ringe Indflydelse paa de kirkelige Forhold, idet Kongen mangen Gang hos dem hentede Raad, der blev af Betydning ved Ordningen af Kirkesagerne i Tiden nærmest efter Reformationen. Det var mig derfor kjærkomment ved Hr. Kaptajn

Joh. Grundtvigs Godhed fra Indenrigsministeriets Arkiv at faa tilstillet nogle Afskrifter af Kvitteringer, der give os flere Oplysninger om de Mænd, Kongen benyttede som Hofprædikanter, i de første Aar efterat han var kommen til Regjeringen. Jeg meddeler dem her, saaledes som jeg har modtaget dem, idet jeg vedføjer et Par oplysende Anmærkninger. Forøvrigt henvises til Grundtvigs omhyggelige Udtog af Statsregnskaber fra Grevefejdens Tid i Danske Mag. 4de Række, 3die Bind. Navnlig indeholder Udgiverens med overordentlig Flid samlede Oplysninger om de i Regnskaberne forekommende Personer en rig Skat af Efterretninger om Christian III's samtidige¹).

1. (20 Oct. 1535).

Bekenne ick Johannes Alberdes Ko. Mat. predicant, dat ick van dem achtbarnn Enghel Lantwer xxx gulden munte vpp myn solt van dem 1535 Jar entfangen hebbe. Quitere ene der weghe in krafft desser hanthschrift. Datum im veltleger vor Kopenhagen. Am dage Felicianj Anno 1535.

Johannes Alberdes²)

manu propria scripsit.

Noch entfangen xx gulden, de my Ko. Mat. vth gnade schenckede doer suluest.

2. (11 Juni 1536).

Bekenne ick Er Hinrick Tegetmeger entfangen vam achtbaren Engelen Landtweren mynen nastendigen besol-

¹) Blandt de mangfoldige i Regnskaberne forekommende Personer er ogsaa en Mester Euerhard Holsten i Vittenberg, som havde foræret Hertug Christian (III) tre Portræter, og derfor 1533 fik Understøttelse til Fortsættelse af sin kunstneriske Virksomhed. Dette giver mig Anledning til at rette en Fejl i Ny kirkehist. Saml. I, 460, hvor han omtales. Det der citerede Brev fra Luther, i hvilket han anbefales, er nemlig ikke fra 1538, som Schumacher har (Gel. Männ. Briefe II, 262), men fra 1528, noget der baade fremgaar af Luthers Udskrift til Hertug Christian og af Aftrykket af samme Brev i Dän. Bibl. IV, 152.

²) Om Mester Johannes Alberdes se Ny kirkehist. Saml. II, 290—98.

ding lxxxvj gulden munte denses geldes. Geschen am
dage trinitatis A. D. xxxvj. Hinrick Tegetmeger¹⁾,
myt egenn hant.

Paaskrift med Rentemester Engel Lantwers Haand: Hr. Hinrick
K. M. predicantte quittantie vp xcvj fl.

3. (28 Oct. 1536.)

Bekenne ick Johannes Alberdes Ko. Mat. predicant, dat
ick van dem achtbarnn Engel Lantweren xxiiij gulden munte
vth beueel Ko. Mat. entfangen hebbe. Datum Kopenhagen.
Am auende Simonis et Jude Anno 1536.

Johannes Alberdes
manu propria.

Paaskrift med Engel Lantwers Haand: Mester Johan Alberde-
szen Hantschrift vp xxiiij gulden.

4. (9 Marts 1538.)

Bekenne ick Andreas Jodecus²⁾, Ko. Mat. Predicant,
das ick von dem achtbarnn Heinricho Schulten, Ko. Matt.
rentemeister, im Jar 1538 Sonnabents vor Inuocavit bin
gantz vnd ghar auch meiner nastendigen besoldung bezalet
worden bisz auff das xxxviij Jar, wie dan mein Register
meiner rechensschafft, so ick dem obgemeltem Heinricho
geben hab, werdt ausweisen.

Hoc protestor manu propria.

5. (2 Sept. 1538.)

Ick Hinricus Tegetmeger, Ko. Mayt. predicante, bekenne
yn vnnde myt desser myner egene handtschrift, dat ick van

¹⁾ Om M. Hinrick Tegetmeger, hvis Efternavn neppe forhen har været
kjendt, kan især henvises til Ny kirkehist. Saml. IV, 514—5.

²⁾ Om M. Andreas Jodecus, hvis Efternavn ellers plejer at skrives
Jädicke, Jedicke eller Gedick, kan henvises til Ny kirkehist. Saml.
II, 23. 41. 48. Zwergius, Sjælandske Cleresie, S. 445—6. 1540
blev han beskikket til Tugtemester for Kong Christians yngste Broder
Hertug Frederik, hvorm det nedenfor under Nr. 7 meddelte Akt-
stykke vidner; jfr. Rørdam, Kbhvns Univ. Hist. 1537—1621. I, 498.

van deme achtbaren Hinrico Schulten Ko. Mayt. Rentemester entfanghen hebbe twintick marck lubb. tho myner teringhe in Sleswigh veertich weken langk Anno xxxvij vth Ko. Mayt. egene beueel. Dar bauen hebbe ick noch entfangen van gemelten Hinrico Schulten twintich gulden munte restantie myner betzoldynghe van den twen yaren alse men geschreuen hefft xxxvj vnde xxxvij. Der haluen quitere ick sodane bauenschreuen gelt yn Crafft desser myner hantschrift. Datum Gottorp Maendaghes nha Egidij Anno 1538. Tho orkunde hebbe ick myn pitzer hirnedn ghedrucket.

6. (5 Marts 1540.)

Wy pastores vndergeschreuen bekennen myth vnser egenn hantschrift, dat wy hebbenn entfanghen eyen hundertt marck lubb. van dem erszamen Engell Lanthwer thollner tho Rendesborch, welker vnszer alder gnedigster here vnd konnigh den superattendenten, de van synenn K. G. tho Rendesborch vorscreuen, vth gnedigem gemothe tho orer vnkost vnd theringhe hefft geschenkett, des 5 Martij 1540.

Joannes Meyger myth egen Hanth.

Rodolphus Nouiomagus prediger thom Kille.

Gerardus Slewarth prediger to Flensborch.

Andreas Jodicken, Ko. Matt. prediger.

Paaskrift med Engel Lantwers Haand: Quitantie vp de j^c ʒ, so de predicantte kregen tho teringe vp dem landage¹).

7. (1541.)

Vor Ko. Matt. mein gnedtt. Hern bucher auszgenommen:
Opera Crisostomi vber die Euangelisten Matheum vnd Joannem v ʒ.

Brentius in Exodum ij ʒ.

¹) Om den for Kirkesagernes Ordning i Slesvig og Holsten saa vigtige Landdag i Rendsborg 1540 findes Oplysninger i Ny kirkehist. Saml. II, 407—10. IV, 486. Om Johannes Meyger findes temmelig udførlig Efterretning smst. II, 741 flg., hvor ogsaa Rudolph von Nimwegen vil findes omtalt.

Chronica Xenophontis ij ʒ

Terentius deutsch xij β.

Summa ix ʒ xij β.

Vor Hertzog Friderich bucher ausgenommen vor seine
Junger:

Item vj Exemplaria Donati vj β

Item v Exemplaria Catonis viij β

Item v Exemplaria Dispauteerii Rudimenta v β

Item v Philippi Grammaticas xv β

Item v Syntaxis x β

Item vj Moselani pedologias ix β

Item vj Esopi Exemplaria fabularum j ʒ

Item ij sangkbuchlein in bretter gebunden, vbergult, xx β

Item iiij sangkbuchlein in pergamen gebunden x β

Item j Newes Testament vergult j fl.

Summa vij ʒ xi β

Summa Summarum xvij ʒ vii β.

Vnd vor mich dem Zchugtmeister Terentius in scholijs i ʒ

Vor die Anethomia (!) vor Ko. Matt. j ʒ.

Summa in alles ist xx ʒ j β.

Paaskrift med Henrik Schultes Haand: 1541. Van meister
Jacoppe tho Lubeck dorch meister Andreaszen gekofft.